Ympäristöministeriö / Ympäristönsuojeluosasto Erityisasiantuntija Jussi Airaksinen
8.12.2017

Lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta, HE 183/2017 vp.

Liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyviä vaatimuksia, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamista ja direktiivin 97/68/EY muuttamista ja kumoamista koskevassa Euroopan parlamentin ja Neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628 edellytetään kansallisten tyyppihyväksyntä- ja markkinavalvontaviranomaisten nimeämistä. EU:n asetusta on tullut soveltaa vuoden 2017 alusta, johon mennessä jäsenvaltioiden olisi tullut myös nimetä tyyppihyväksyntäviranomaiset ja markkinavalvontaviranomaiset. Kyseinen asetus laajensi tyyppihyväksyntävaatimuksia uusiin tieliikenteeseen soveltumattomiin kannettaviin polttomoottorikäyttöisiin työkoneisiin, kuten esimerkiksi moottorisahoihin ja ruohonleikkureihin. Aikaisemmin työkoneiden polttomoottoreiden tyyppihyväksyntää säädeltiin Euroopan parlamentin ja Neuvoston liikkuviin työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen torjuntatoimenpiteitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetulla direktiivillä 97/68/EY, joka oli toimeenpantu ympäristönsuojelulailla (527/2014) ja polttomoottoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella 844/2004.

Suomessa liikkuvien työkoneiden moottoreiden nykylainsäädännön mukaisena tyyppihyväksyntäviranomaisena toimii Liikenteen turvallisuusvirasto, Trafi. Voimassaolevan lainsäädännön mukaan tyyppihyväksyntäviranomaisena toimii myös Luonnonvarakeskus, Luke, mutta käytännössä siltä ei ole haettu hyväksyntiä vuosiin. Tyyppihyväksynnistä vastannut entisen Vakolan yksikkö on myyty Lukelta VTT Expert Services Oy:lle. Esityksessä ehdotetaan, että Trafi toimii vastaisuudessa yksin EU:n asetuksen vaatimana tyyppihyväksyntäviranomaisena.

EU:n asetus edellyttää myös, että jäsenvaltiot nimeävät markkinavalvontaviranomaisen. Markkinavalvontaviranomaisten tehtävänä on valvoa, että markkinoille saatetut polttomoottorikäyttöiset työkoneet ovat asetuksen vaatimalla tavalla tyyppihyväksyttyjä ja että niiden tekninen suorituskyky päästöjen osalta vastaa tyyppihyväksynnän edellytyksiä. Aiemmassa työkoneiden tyyppihyväksyntää koskevassa direktiivissä (97/68/EY) ei edellytetty markkinavalvontaa, mutta kylläkin riittävää ja tehokasta tuotantojärjestelyjen vaatimustenmukaisuuden valvontaa.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa lausuntokierroksen jälkeen sovittiin liikenne- ja viestintäministeriön kanssa paitsi tyyppihyväksyntäviranomaistehtävien myös markkinavalvontaviranomaistehtävän keskittämisestä Trafille. Markkinavalvontaviranomaisen tehtävien hoitamiseksi Trafin toimintamenoihin ehdotettiin osoitettavaksi valtion täydentävässä vuotta 2018 koskevassa talousarvioesityksessä 100 000 euron määräraha.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi markkinavalvontaviranomaiselle asianmukaiset toimivaltuudet sekä lisättäväksi lakiin tarpeelliset rangaistussäännökset.